

Oikeus- ja Polisi-asioita

– **Murhaaja Matti Haapoja.** Maria Jemina Salon murhaajan nimenkin perille on päästy pikemmin kuin voitiin odottaakaan. Hän ei olekaan mikään pienempi pahantekijä kuin Siperiasta karannut, aikoinaan kauhua herättänyt rosvo ja murhamies Matti Haapoja. Nimensä on hän tunnustanut sekä elämänsä pääpiirteet ja pakonsa Siperiasta seikkaperäisesti kertonut yksityisessä polisituttinnassa, jota on pitänyt w. t. polisimestari asessori Ståhlberg ja polisikomisarius D. Airaksinen. Niinikään on hän tunnustanut murhaneensa Maria Jemina Salon, kertoen samana päivänä tekemänsä retket ja molemmat käyntinsä murhatun luona todellisuuden kanssa yhtäpitävästi. Itse murhan erityiskohdat kuuluu hän kertoneen semmoisella kylmäkiskoisuudella ja julkeudella, joka tekee ne todennäköisiksi. Ne owat kuitenkin siksi saastaista laatua, ettemme lukijaimme häweliäisyyden tähden huoli niitä ruweta kuwailemaan. – Oman kertomuksensa mukaan on Haapoja wiime heinäkuun 9 p:nä saapunut Suomeen, harhailtuaan kauwan karkumatkallaan Siperiasta, Krasnojarskin piiristä, jossa hän wiimeksi on työskennellyt kullanhuuhtontapaikoissa. Lähtiessään karkulaismatkalle oli hänellä ollut rahaa 60 hopearuplaa ja hiukan kultahietaa. Wihdoin Suomeen saawuttuaan, oli hän jo rahaton ja waatteeton. Alkumatkallaan Suomessa oli hän m. m. käynyt prowasti Roschierin Uudellakirkolla Wiipurin läänissä. Helsinkiin oli hän saapunut wiime syyskuun alkupuolella ja oli syyskuun 8 p:nä käynyt erään täällä asuwan henkilön luona, kysyen häneltä, oliko kansanwalistusseuran esimies ja woisiko tämä auttaa häntä rahalla, jotta hän (Haapoja) pääsisi Amerikkaan, jossa hänellä oli aikomus ruweta rehellisesti elämään. Tälle henkilölle oli hän myös ilmoittanut olewansa Matti Haapoja. Puheena olewa henkilö ei kuitenkaan ollut tilaisuudessa Haapojaa niin suurella rahamäärällä auttamaan, waan neuwoi häntä m. m. howioikeudenneuwoksen A. Grotenfeltin luo. Siellä kuuluu Haapoja käyneenkin, tapaamatta kuitenkaan hra Grotenfeltia kotona. Sitte oli Haapoja wiettänyt täällä puutteen-alaista elämää, työskennellen milloin siellä, täällä; ei hän kuitenkaan ole sanonut missä. Halu paloi waaan Amerikkaan. M. k. 27 p:nä oli hän lähtenyt Heinolan markkinoille ja wa-

Oikeus- ja Polisi-asioita.

– **Murhaaja — Matti Haapoja.** Maria Jemina Salon murhaajan nimenkin perille on päästy pikemmin kuin voitiin odottaakaan. Hän ei olekaan mikään pienempi pahantekijä kuin Siperiasta karannut, aikoinaan kauhua herättänyt rosvo ja murhamies Matti Haapoja. Nimensä on hän tunnustanut sekä elämänsä pääpiirteet ja pakonsa Siperiasta seikkaperäisesti kertonut yksityisessä polisituttinnassa, jota on pitänyt w. t. polisimestari, asessori Ståhlberg ja polisikomisarius D. Airaksinen. Niinikään on hän tunnustanut murhaneensa Maria Jemina Salon, kertoen samana päivänä tekemänsä retket ja molemmat käyntinsä murhatun luona todellisuuden kanssa yhtäpitävästi. Itse murhan erityiskohdat kuuluu hän kertoneen semmoisella kylmäkiskoisuudella ja julkeudella, joka tekee ne todennäköisiksi. Ne owat kuitenkin siki

rasti mennessään Nurmijärwellä erään torpan hewosen, josta hän sai Heinolan markkinoilla 215 markkaa. Heinolasta palasi hän takaisin Helsinkiin, oli sittemmin matkalla wiipurin markkinoille, pyörtäen kuitenkin tänne takaisin.

Helsingissä jälleen ollessaan oli hän kuljessut täällä sinne tänne kun hän wiime keskiwikkona lähti Sandwikin torilta ajurin ajoneuvoissa siihen paikkaan, jossa hän sitte seuraawana yönä ”sitaisi” synty kumppaninsa, koska tämä salaa oli hänen housuntaskustaan olewasta rahakukkarosta siepannut 50 markan setelin.

Nyt on onneksi Matti Haapoja säilyssä, lääninwankilassa ja toiwottawasti yhteiskunta on päässyt rauhaan julmuriin teoilta.

Polisikuntamme ansaitsee wilpittömät kiitokset siitä innosta ja walppaudesta, jolla se ryhtyi pahantekijäin kiini-ottamispuuhiin; siitä on kunnia polisikomisarius hra D. Airaksiselle, Näiden tuumien onnellisesta tuloksesta on wielä kiittäminen Haapojan wangitsijan hra. W. Torniaisen neuwokkaisuutta ja rohkeutta.

Turun Lehti

N:o 120 – 14.10.1890

Matti Haapa-oja, tuo aikoinaan kautta maan tunnettu roswo, joka nyt, niin kuin toisessa paikassa lehteämme kerrotaan, on tunnettu olewan se, joka viime viikolla Helsingissä murhasi naisen Jemina Salon, ja joka siis on Siperiasta palannut kotimaahansa, kerrottiin viime talwella sanomalehdissämme kuolleen Siperiassa. Eillemme wäärin muista tuli sanoma hänen kuolemastaan tänne pastori Granöltä Siperiassa, Matti Haapaoja kertoo itse lähteneensä karkuun Siperiasta viime heinäkuulla, mutta tuo on melkein uskomatonta, että hän niin lyhyessä ajassa oli sieltä kotiin päässyt. Eiköhän waan tuo uutinen hänen kuolemastaan ole jossakin yhteydessä hänen karkaamisensa kanssa. Eiköhän Matti Haapaoja, silloin kun hänet kuolleeksi kerrottiin, karannut eikä kuollut?

Turun lehti

N:o 121 – 16.10.1890

Murhaajan Matti Haapaojan wangitsemissä ehdottaa R. Pr. Asianomaisille polisimiehille kuwernöörin käyttöwaroista palkintoa annettawaksi, huomauttaen samalla ettei millään saa unhottaa Porwoon poliisikonstapelia Grönholmia, joka antoi niin tehokasta apua Haapaojan kiinnittamisessa.

Päivälehti

N:o 263 – 21.11.1890

Matti Haapoja oli taas tänään wähän aikaa oikeuden edessä, nyt parta ajettuna ja tukka lyhyenä. Oikeuteen ei ollut saatu kutsutuksi Jemina Salon miestä eikä myöskään mitään tietoa Hausjärwen nimismieheltä siitä, oliko hewosen warkausjutussa perää. Sitä wastoin oli oikeudella Haapojan papinkirja niiltä ajoilta, jolloin hän vielä oleskeli Ylistarossa. Papinkirja ei näyttänyt muita rikoksia kuin erään murtowarkauden w. 1867 ja miestapon w. 1870.

Luultawasti ei kuuluisa Haapoja katsonut tätä ansioluetteloa kyllin arwokkaaksi itselleen, koska hän tuomarin kysymykseen, oliko se hä-

— **Matti Haapa-oja**, tuo aikoinaan kautta maan tunnettu roswo, joka nyt, niinkuin toisessa paikassa lehteämme kerrotaan, on tunnettu olewan se, joka viime viikolla Helsingissä murhasi naisen Jemina Salon, ja joka siis on Siperiasta palannut kotimaahansa, kerrottiin viime talwella sanomalehdissämme kuolleen Siperiassa. Eillemme wäärin muista tuli sanoma hänen kuolemastaan tänne pastori Granöltä Siperiassa. Matti Haapaoja kertoo itse lähteneensä karkuun Siperiasta viime heinäkuulla, mutta tuo on melkein uskomatonta, että hän niin lyhyessä ajassa oli sieltä kotiin päässyt. Eiköhän waan tuo uutinen hänen kuolemastaan ole jossakin yhteydessä hänen karkaamisensa kanssa. Eiköhän Matti Haapaoja, silloin kun hänet kuolleeksi kerrottiin, karannut eikä kuollut?

— **Murhaajan Matti Haapaojan** wangitsemissä ehdottaa R. Pr. asianomaisille polisimiehille kuwernöörin käyttöwaroista palkintoa annettawaksi, huomauttaen samalla, ettei millään saa unhottaa Porwoon poliisikonstapelia Grönholmia, joka antoi niin tehokasta apua Haapaojan kiinnittamisessa.

nen papinkirjansa, wastasi, ett'ei hän tiedä — ”Siellä on wissiin woinut kerran maailmassa olla sen nimellinenkin mies”, ja waati että hänen oikeat kirjansa hankittaisiin sieltä, missä ne owat — Siperiasta. Sen hän kuitenkin tunnusti wieläkin, etää Matti Haapoja, se on juuri hän.

Yleinen syyttäjä jätti sitten oikeuteen erään kultaneulan, joka oli tawattu Porwoon kultaseppältä Appelgrénilta, jonka mainittu kultaseppä Porwoon markkina-aikana oli ostanut 15 markasta eräältä tuntemattomalta suomea puhuwalta mieshenkilöltä. Se oli Haapojan tunnustuksen mukaan ”kyllä wissiin” se sama neula, jonka hän

oli ottanut Jemina Salolta.

Tuomari ilmoitti, että kultaseppä vaatii takaisin wiittätoista markaansa. ”Onhan siellä rahaa, woi hänelle lähettää wiisitoista markkaa”, sanoi Haapoja wastaukseksi tähän welkomiseen, tarkoittaen warmaankin oikeuden hallussa olevia ”säästöjään”.

Samoin kuin edellisilläkin kerroilla oliwat kaikki muut asiat hänen mielestään kowin pieniä ja vähäpätöisiä hänen ”juhlallisesti omistamansa” suuren rikoksen rinnalla. Joutawaa oli wiiwytellä asian päättämistä sentähden, ett’ei ollut saapunut mitään tietoja tuosta hewoswarkaudesta.

Juttu lykättiin marrask. 26 p:ään. Siihen mennessä olisi asianomainen kutsuttawa saapuwille ja odotettawa kirjettä hausjärwen nimismieheltä.

— **Matti Haapoja** oli taas tänään wähän aikaa oikeuden edessä, nyt parta ajettuna ja tukka lyhyenä. Oikeuteen ei ollut saatu tutkutuski Jemina Salon miestä eikä myöskään mitään tietoa Hausjärwen nimismieheltä siitä, oliko hewosen warkausjutussa perää. Sitä wastoin oli oikeudella Haapojan papinkirja niiltä ajoilta, jolloin hän vielä oleskeli Nistarossa. Papinkirja ei näyttänyt muita rikoksia kuin erään murtowarkauden w. 1867 ja miestapon w. 1870.

Suultawasti ei kuuluisa Haapoja katsonut tätä anjoluetteloa kyllin arwokkaaksi itselleen, koska hän tuomarin kysymykseen, oliko se hänen papinkirjansa, wastasi, ett’ei hän tiedä — „siellä on wiisiiin woinut kerran maailmassa olla sen nimellinenkin mies”, ja waati että hänen oikeat kirjansa hankittaisiin sieltä, missä ne owat — Siperiasta. Sen hän kuitenkin tunnusti wieläkin, että **Matti Haapoja**, se on juuri hän.

— **Haapojan jutun lopullinen käsittely** Helsingin raastuwan oikeudessa tapahtui tänään. Hausjärwen nimismieheltä oli nyt tullut kirje, jossa hän Haapojan tekemän hewoswarkauden johdosta ilmoittaa että taloll. Kustaa Henrik Haapasaari oli sanonut warkauden kautta kadottaneensa hewosen ja kärret, joista tawaroista kärret oliwat takaisin saadut Heinolasta. Haapasaari oli waatinut Haapojan tutkimista Janakkalan ja Hausjärwen syyskäräjissä.

Oikeus katsoi Haapojan syylliseksi murhaan ja warkauteen sekä lykkäsi yleisen syyttäjän pyynnöstä asian Hausjärwen ja Janakkalan syyskäräjiin, jossa lopullinen tuomio asiassa lankee. Haapoja tulee wietäväksi Hämeenlinnan läänin wanfilaan. Oikeuden puheenjohtajan kysymykseen, oliko Haapoja katunut rikoksensa, wastasi Haapoja katuneensa ne kaikki. Ei hän kuitenkaan tahtonut ilmoittaa syytä murhaan. Eikä hänellä näkynyt olevan mitään sitä vastaan, että hänet lähetettäisiin Siperiaan siellä tehtyjen murhien tutkimista warten.

Päivälehti

N:o 275 – 26.11.1890

Haapojan jutun lopullinen käsittely Helsingin raastuwan oikeudessa tapahtui tänään. Hausjärwen nimismieheltä oli nyt tullut kirje, jossa hän Haapojan tekemän hewoswarkauden johdosta ilmoittaa että taloll. Kustaa Henrik Haapasaari oli sanonut warkauden kautta kadottaneensa hewosen ja kärret, joista tawaroista kärret oliwat takaisin saadut Heinolasta. Haapasaari oli waatinut Haapojan tutkimista Janakkalan ja Hausjärwen syyskäräjissä.

Oikeus katsoi Haapojan syylliseksi murhaan ja warkauteen sekä lykkäsi yleisen syyttäjän

pyynnöstä asian Hausjärwen ja Janakkalan syykäräjiin, jossa lopullinen tuomio asiassa lankee. Haapoja tulee wietäväksi Hämeenlinnan läänin wankilaan. Oikeuden puheenjohtajan kysymykseen, oliko Haapoja katunut rikoksensa, wasta-

si Haapoja katuneensa ne kaikki. Ei hän kuitenkaan tahtonut ilmoittaa syytä murhaan. Eikä hänellä näkynyt olewan mitään sitä vastaan, että hänet lähetettäisiin Siperiaan siellä tehtyjen murhien tutkimista warten.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

HISTORIAALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L